

Ką reikia žinoti, kai augini gyvūną namuose?

Ką rasite šiame tekste?

Kodėl auginame augintinius?.....3 puslapis

Ką reikia žinoti, jei noriu įsigyti augintinį? .....5 puslapis

Kodėl reikia kastruoti ar sterilizuoti gyvūną? .....9 puslapis

Kaip apsaugoti gyvūną nuo erkių? .....10 puslapis

Kaip suprasti, kad gyvūnas serga? .....12 puslapis

Ką daryti, jei išvykstate atostogų?.....14 puslapis

Kaip rūpintis šunimi? .....18 puslapis

Kaip rūpintis kate? .....22 puslapis

Kaip rūpintis paukščiu?.....25 puslapis

Kaip rūpintis graužiku? .....27 puslapis

Kaip rūpintis žuvimis?.....29 puslapis

Kodėl auginame augintinius?

Augintinis yra gyvūnas,
kurį auginame namuose.
Augintinius auginame, nes juos mylime
ir norime jais rūpintis.

Kuo augintiniai padeda žmonėms?

- Žmonės džiaugiasi, kai būna su gyvūnu.
Kai žmonės džiaugiasi, jie būna sveikesni.
- Žmonės, kurie augina augintinius,
daugiau sportuoja.
Pavyzdžiui, su šunimi kelis kartus per dieną
einant pasivaikščioti.
- Žmonės su augintiniais nesijaučia vieni.
Augintiniai yra žmonių draugai.

Augintinis yra priklausomas nuo žmogaus.
Tai reiškia, kad gyvūnas negali pasirūpinti savimi.
Gyvūnu turi pasirūpinti žmogus.

Kai žmogus įsigyja augintinį,
jis turi juo rūpintis.

Žmonės rūpinasi:

- gyvūno maistą,
- gyvūno švara,
- gyvūno **aplinka**.

Pavyzdžiui, gyvūnas gyvena namuose.

Gyvūno aplinka yra tai, kas yra namuose.

- gyvūno sveikata,
- kad gyvūnas netrukdytų kitiems žmonėms ir gyvūnams,
- kad gyvūnas būtų laimingas.

Gyvūnai turi jausmus,
kaip ir žmonės.

Pavyzdžiui, gyvūnai gali būti liūdni
ir gali būti laimingi.

Gyvūnas bus laimingas tada,
kai žmogus juo tinkamai rūpinsis
ir leis su juo laiką.

Ką reikia žinoti, jei noriu įsigyti augintinį?

Norite įsigyti arba
pasiimti iš prieglaudos augintinį?
Pagalvokite, ar gebėsite juo pasirūpinti.
Pavyzdžiui, pagalvokite:

- Ar turite pakankamai laiko?

Kai auginatė gyvūną,
turite su juo leisti laiką.
Su gyvūnu reikia žaisti, juo rūpintis.

- Ar turite pakankamai pinigų?

Pinigų reikia gyvūno maistui
ir kitiems gyvūno daiktams.
Pavyzdžiui, žaislams.

Pinigų reikia **veterinarui** ir vaistams.
Veterinaras yra gyvūnų gydytojas.
Kai gyvūnas suserga, jį reikia vežti
pas veterinarą ir pirkti vaistus.

Jei nusprendėte įsigyti augintinį,
pagalvokite:

- Kokio augintinio Jūs norite?
- Kokį augintinį galėsite auginti?

Pavyzdžiui, jei negalėsite
kiekvieną dieną šukuoti katės kailio,
rinkitės katę trumpu kailiu.

Jeigu nusprendėte įsigyti augintinį,
pirmiausia nupirkite jam reikalingus daiktus.

Pavyzdžiui, nupirkite:

- du dubenėlius,
- guolį,
- žaislą.

Kiekvienam gyvūnui reikia
skirtingų daiktų.

Pavyzdžiui, šuniui reikia pavadėlio,
o katei reikia kraiko dėžės.

Toliau bus parašyta,
kokiam gyvūnui kokių daiktų reikia.

Jei nusprendėte įsigyti:

- šunį,
- katę,
- šešką,

Sužinokite:

- Ar gyvūnas turi **mikroschemą**.

Mikroschema yra labai mažas metalo gabaliukas po augintinio oda.

Joje yra gyvūno numeris.

Ją įdeda veterinaras.

Mikroschema padeda rasti gyvūną, jei jis pasiklysta.

Pavyzdžiui, jei kas nors ras gyvūną, pagal mikroschemos numerį sužinos jo šeimininką. Tada gyvūną bus galima grąžinti šeimininkui.

- Sužinokite, ar gyvūnas yra įrašytas į

Gyvūnų augintinių registrą.

Gyvūnų augintinių registre

galima rasti informaciją apie gyvūną.

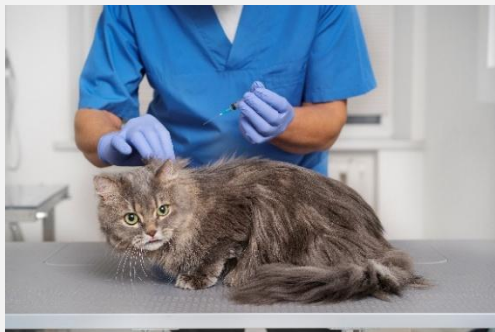
Sužinoti, ar gyvūnas yra įrašytas į
Gyvūnų augintinių registrą, galite taip:

- Paprašykite pardavėjo,
kad patikrintų mikroschemą
specialiu skaitytuvu.
Skaitytuvas parodys numerį.
Šis numeris turi būti toks pat,
koks yra parašytas gyvūno dokumentuose.
- Jei pardavėjas neturi skaitytuvo, paprašykite,
kad mikroschemą patikrintų veterinaras.

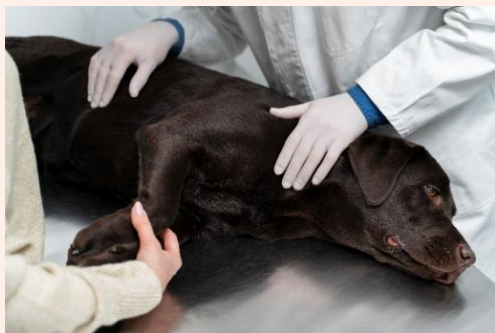
Jei įsigijote augintinį,
turite jį užregistruoti savo vardu.
Tada registre bus parašyta,
kad Jūs esate augintinio šeimininkas.

Gyvūną perregistruoja veterinaras.
Taip pat paprašykite veterinaro,
kad apžiūrėtų augintinį.

Su veterinaru susitarkite
dėl augintinio skiepų.

Kodėl reikia kastruoti ar sterilizuoti gyvūną?

Žmonės, kurie rūpinasi gyvūnais, pataria augintinius **kastruoti** arba **sterilizuoti**.

Kastruoti arba **sterilizuoti** gyvūną reiškia daryti gyvūnui operaciją.

Po šių operacijų gyvūnas nebegali turėti **jauniklių**.

Jaunikliai yra gyvūnų vaikai.

Dėl kastracijos ir sterilizacijos atsiranda mažiau benamių gyvūnų, kuriais niekas negali pasirūpinti.

Gyvūnui operaciją daro veterinaras.

Kastruoti ir sterilizuoti gyvūnai neserga kai kuriomis ligomis.

Kai kurie kastruoti ar sterilizuoti gyvūnai elgiasi geriau:

- rečiau bėga iš namų,
- rečiau žymisi teritoriją.

Tai reiškia, kad gyvūnas skleidžia mažiau blogo kvapo ten, kur gyvena.

Kaip apsaugoti gyvūną nuo erkių?

Erkės yra panašios į mažus vabaliukus.

Jos įsisiurbia į odą ir geria kraują.

Erkės gyvena žolėje ir ant krūmų.

Erkės yra pavojingos žmonėms ir gyvūnams.

Jos nešioja pavojingas ligas.

Jei Jūsų gyvūnas būna lauke,
turite apsaugoti jį nuo erkių.

Yra kelios priemonės nuo erkių:

- tabletės,
- purškalai,
- lašai,
- antkakliai.

Šios priemonės dažniausiai apsaugo gyvūną
ne tik nuo erkių, bet ir nuo kitų kenkėjų.

Jums geriausią priemonę pasirinkti padės veterinaras.

Jei ant gyvūno radote erkę,
turite ją ištraukti:

1. Paimkite smailų pincetą
arba specialų įrankį erkėms ištraukti.
2. Suimkite ją kuo arčiau gyvūno odos.
3. Traukite tiesiai į viršų.
4. Dezinfekuokite tą vietą, kur buvo įsisegusi erkė.
5. Sunaikinkite erkę.

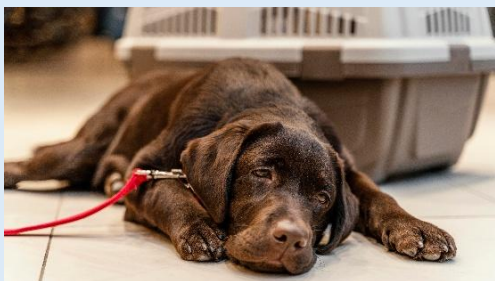
Galite ją sudeginti arba nuleisti tualete.

Po to, kai ištrauksite erkę,
kelias dienas atidžiai stebėkite gyvūną.
Jei pastebėsite, kad gyvūnas blogai jaučiasi,
iš karto kreipkitės į veterinarą.

Kaip suprasti, kad gyvūnas serga?

Jei gyvūnas serga, jis elgiasi kitaip nei visada.

Pavyzdžiui:

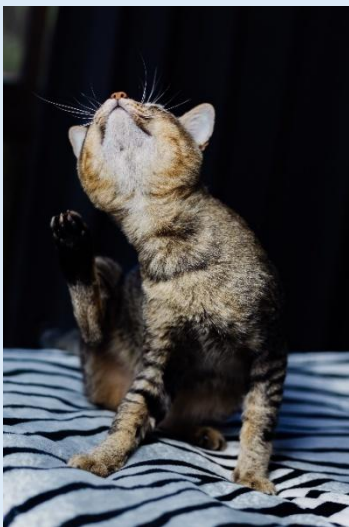

- Gyvūnas yra ramesnis nei visada.
Gyvūnas daugiau miega ir nenori žaisti.
- Gyvūnas tampa piktas.
- Slepiasi nuo šeimininko.
- Iš gyvūno akių, ausų arba nosies teka skysčiai.
- Gyvūnas juda kitaip nei visada.

Pavyzdžiui, pradeda šlubuoti,
nustoja vizginti uodegą.

- Pradeda valgyti daugiau
arba mažiau nei visada.
- Gyvūnas geria daug vandens
arba visai negeria.

- Gyvūnas vemia arba viduriuoja ilgiau nei vieną dieną.
- Gyvūnas šlapinasi dažniau.
- Gyvūno kailis ar oda atrodo nejprastai.
- Gyvūnas daug kasosi.
- Pradedą inkšti, daugiau kniaukti arba loti.
- Blogas gyvūno burnos kvapas.

Jei manote, kad Jūsų augintinis serga, vežkite jį pas veterinarą.

Ką daryti, jei turite gyvūną ir išvykstate atostogų?

Jei norite keliauti kartu su gyvūnu, turite pasirūpinti šiais dalykais:

- Keliaujant su gyvūnu į Europos Sąjungos šalį, turite gauti **gyvūno augintinio pasą**.

Gyvūno augintinio pasas yra dokumentas, kuriame parašyta informacija apie gyvūną. Jį išduoda veterinaras.

Gyvūno augintinio pase turi būti parašyta, kad gyvūnas yra paskiepytas nuo pasiutligės.

- Jei norite keliauti su gyvūnu į kitą šalį, kuri nėra Europos Sąjungoje, turite gauti **veterinarijos sertifikatą**.

Veterinarijos sertifikatas yra dokumentas, kuriame parašyta, kad:

- gyvūnas yra sveikas,
- paskiepytas,
- gyvūną galima vežti į kitą šalį.

Keliaujant į kai kurias šalis gali reikėti
ir kitų dokumentų.

Daugiau informacijos apie keliones
su augintiniais galite rasti
paspaudę [šią mėlyną nuorodą](#).

Jei keliausite **be gyvūno**,
nepalikite jo vieno namuose ilgam.

Raskite žmogų, kuris pasirūpins gyvūnu,
kol Jūsų nebus.

Tai gali būti draugas, šeimos narys,
gyvūnų prižiūrėtojas arba viešbutis.

Jei paliekate savo gyvūną
prižiūrėti kitam žmogui,
papasakokite jam apie savo gyvūno priežiūrą:

- kelintą valandą šeriate gyvūną,
- kaip dažnai šukuojate,
- kelintą valandą vedate pasivaikščioti,
- jei gyvūnui reikia duoti vaistus,
pasakykite kaip tai padaryti.

Kai paliksite savo gyvūną
prižiūrėti kitam žmogui,
sudėkite daiktų krepšį.

Į krepšį įdėkite, pavyzdžiui:

- pavadėlį ir maišelių išmatom rinkti
arba kraiko dėžutę su kraiku,
- žaislų,
- gultą,
- dubenėlius ir maisto.

Jei neturite draugų ar šeimos narių,
kurie galėtų prižiūrėti Jūsų gyvūną, galite:

- Jį palikti gyvūnų viešbutyje.

Gyvūnų viešbutis yra vieta,
kur galima palikti gyvūną, kai iškeliaujate.

- Užsisakyti gyvūnų prižiūrėtojų paslaugą.

Gyvūnų prižiūrėtojus galite rasti internete.

Į interneto paiešką įveskite „Gyvūnų priežiūra“
ir savo miesto pavadinimą.

Rasite interneto svetaines,

kur galite užsisakyti gyvūnų prižiūrėtojų paslaugą.

Skirtingiems gyvūnams reikia
skirtingos priežiūros.

Toliau tekste parašyta,
kokios priežiūros reikia:

- šunims,
- katėms,
- paukščiams,
pavyzdžiui, kanarėlėms arba papūgoms,
- graužikams,
pavyzdžiui, žiurkėnams,
- žuvims.

Kaip rūpintis šunimi?

Yra daug įvairių šunų **veislių**.

Veislė yra kokios nors rūšies gyvūnų grupė.

Tos pačios veislės gyvūnai yra panašūs.

Pavyzdžiui, vienos veislės šunys yra dideli,

kitos veislės šunys yra maži.

Dar būna neveislinių šunų.

Neveisliniai šunys yra vadinami **mišrūnais**.

Mišrūnai gali būti labai skirtingi.

Skirtingų veislių šunų priežiūra skiriasi.

Pavyzdžiui, vienos veislės šunis

reikia vesti į šunų kirpyklą.

Kitos veislės šunis reikia tik iššukuoti.

Visų šunų priežiūrai reikia tokių daiktų:

- antkaklio ir pavadėlio,
- nagų žirklučių ir šukų,
- dviejų dubenėlių,
- guolio,
- žaislų,
- specialaus maisto,
- specialaus šampūno šunims,
- transportavimo dėžės.

Šunimi rūpinkitės taip:

- Šuniui duokite tik šunims skirtą maistą.

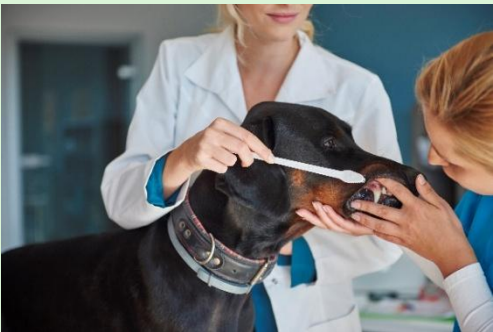
Duokite tiek maisto,
kiek reikia pagal jo svorį.

Tai būna parašyta ant maisto pakuotės.

Taip pat galite paklausti veterinaro:

- Kokį maistą duoti Jūsų šuniui?
- Kiek maisto duoti Jūsų šuniui?

- Pasirūpinkite, kad šuns vandens dubenėlyje visada būtų šviežio vandens.

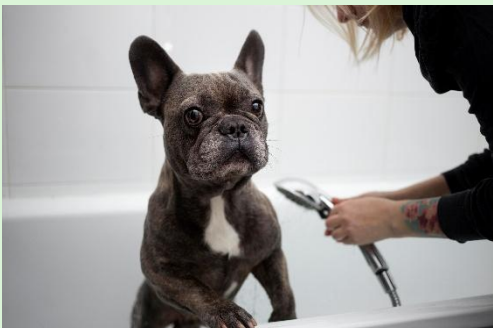

- Jei reikia, kartą per dieną valykite šuns dantis su specialia dantų pasta šunims ir minkštu šepetėliu.

- Kai aplink šuns akis ir ausyse yra purvo, valykite jo ausis ir akis.

Jei negalite to daryti, nuvežkite šunį į šunų kirpyklą arba pas veterinarą.

- Maudykite šunį su specialiu šampūnu. Kaip dažnai reikia maudyti šunį, priklauso nuo jo veislės, kailio tipo ir odos.

- Kai šuns nagai užauga per ilgi, pakirpkite juos.
Jei negalite to padaryti, nuvežkite šunį į šunų kirpyklą arba pas veterinarą.

- Dresuokite šunį.

Dresuoti reiškia mokyti komandų.

Pavyzdžiui, mokyti šunį atsisėsti, kai žmogus jam liepia sėdėti.

Taip pat reikia mokyti šunį:

- tuštintis lauke,
- nepulti kitų žmonių,
- nebijoti vienam likti namie,
- neloti,
- negraužti daiktų.

- Žaiskite su šunimi.

- Vaikščiokite su šunimi.

Kiek laiko reikia vaikščioti, priklauso nuo šuns amžiaus ir veislės.

Su šunimi reikia vaikščioti tvarkingai, netempti pavadėlio.

Jei Jūsų šuns kailis yra trumpas,
o lauke šalta,
aprenkite jį specialiais šunų rūbais.
Rūbai apsaugos šunį nuo šalčio.

Jei einate pasivaikščioti su šunimi žiemą,
patepkite šuns pėdas specialiu vašku
arba apaukite jam skirtus batus.

Po pasivaikščiojimo žiemą
nuplaukite ir nusausinkite šuns pėdas
ir patepkite specialiu balzamu.

Po pasivaikščiojimo gamtoje
apžiūrėkite šunį, ar neturi erkių.

- Pasirūpinkite šuns sveikata.
Kartą per metus nuveskite šunį pas veterinarą.
Pasirūpinkite, kad jis būtų paskiepytas,
gautų vaistų nuo **parazitų**.
Parazitai yra maži gyviai,
kurie kenkia gyvūnui.

Kaip rūpintis kate?

Yra daug skirtingų kačių veislių.

Skirtingų veislių kačių priežiūra gali šiek tiek skirtis.

Pavyzdžiui, kai kurių veislių katės turi labai ilgus plaukus.

Tokių kačių plaukus reikia šukuoti kiekvieną dieną.

Yra tokių veislių, kurios neturi plaukų.

Visų kačių priežiūrai reikia tokių daiktų:

- draskyklės,
- specialaus sauso ir šlapio maisto.
- dviejų dubenėlių,
- kraiko dėžutės ir kraiko,
- žaislų,
- šukų,
- nagų žirklučių,
- transportavimo dėžės,
- guolio.

Kate rūpinkitės taip:

- Valykite katės kraiko dėžutę bent 1 kartą per dieną.
- Duokite katei tik specialų katėms skirtą maistą. Duokite katei tiek maisto, kiek reikia pagal jos svorį. Tai būna parašyta ant maisto pakuotės.
- Pasirūpinkite, kad katės vandens dubenėlyje visada būtų šviežio vandens.
- Jei Jūsų katės kailis ilgas, šukuokite ją kiekvieną dieną.
- Kates maudyti reikia labai retai. Katę maudykite, jei ji išsipurvino.
- Kai katės nagai užauga per ilgi, pakirpkite juos. Kirpkite tik katės nago galiuką.
- Valykite katės ausis ir akis.

- Rūpinkitės katės dantimis.

Yra keletas būdų pasirūpinti jos dantimis.

Koks būdas labiausiai tiktų Jums ir Jūsų katei, paklauskite veterinaro.

- Pasirūpinkite katės sveikata.

Kartą per metus nuveskite katę pas veterinarą.

Pasirūpinkite, kad ji būtų paskiepyta, gautų vaistų nuo **parazitų**.

Parazitai yra maži gyviai, kurie kenkia gyvūnui.

- Žaiskite su kate.

A group of various colorful parrots and birds perched on wooden branches. The birds include a large blue and yellow macaw, a yellow parakeet, a green parakeet, a green and orange parakeet, and several smaller white and grey finches. A large green plant is visible in the background.

Skirtingų paukščių priežiūra ir reikalingi daiktai gali šiek tiek skirtis.

[illegible]

- Kraiką arba smėlį reikia berti ant narvo dugno, kad surinktų išmatas ir neleistų kauptis drėgmei.

- Lakta** yra pagaliukas,
ant kurio paukštis gali tupėti.

- 25

Paukščių rūpinkitės taip:

- Pasirūpinkite, kad paukštis visada turėtų šviežio vandens.
- Duokite tokį maistą, kuris skirtas Jūsų paukščiui.
- Kiekvieną dieną valykite maisto ir vandens indus.
- Valykite paukščio narvą bent 1 kartą per savaitę.

- Jeigu paukščio nagai ir snapas užauga per dideli, juos reikia patrumpinti. Geriausia vežti paukštį pas veterinarą. Jis patrumpins nagus ir snapą.

- Rūpinkitės augintinio sveikata.

Vežkite jį pas veterinarą kartą per metus.

Pasirūpinkite, kad paukštis neturėtų **parazitų**.

Dėl to pasitarkite su veterinaru.

Parazitai yra maži gyviai, kurie kenkia gyvūnui.

- Bendraukite ir žaiskite su paukščiu.

Kaip rūpintis graužiku?

Yra įvairių graužikų.

Pavyzdžiui, triušis ir žiurkėnas.

Skirtingų graužikų priežiūra

ir reikalingi daiktai gali šiek tiek skirtis.

Graužikų priežiūrai reikia tokių daiktų:

- narvo pagal graužiko dydį,
- transportavimo dėžės,
- indo vandeniui, kuris pats prisipildo,
- dubenėlio maistui,
- graužikų kraiko,
- šieno,
- specialaus maisto,
- namelio narve,
- žaislų ir treniruoklių.

Pavyzdžiui, labirinto, **graužiko tunelio** arba bėgimo ratelio.

Graužiko tunelis yra vamzdis, kuriame jis gali pasislėpti ir bėgioti.

Bėgimo ratelis netinka graužikams su ilgomis uodegomis.

Graužiku rūpinkitės taip:

- Kiekvieną dieną į girdyklą įpilkite švaraus vandens.

- Duokite jam specialaus maisto.
- Tikrinkite, ar jo dantys neužaugo per ilgi.
Kai pamatysite, kad graužiko dantys per ilgi, vežkite jį pas veterinarą.
Veterinaras dantis patrumpins.

- Bendraukite ir žaiskite su graužiku.

Kaip rūpintis žuvimis?

Žmonės žuvis laiko **akvariumuose**.

Akvariumas yra stiklinė dėžė, kurioje yra vandens.

Akvariumai būna:

- Jūriniai.

Jūriniai akvariumai būna didesni ir brangesni.

Juos sunkiau prižiūrėti.

- Gėlavandeniai.

Gėlavandeniai akvariumai būna mažesni ir pigesni.

Juos lengviau prižiūrėti.

Jūriniuose akvariumuose gali gyventi vienos žuvis, gėlavandeniuose akvariumuose gali gyventi kitos žuvis.

Jei laikote žuvis, Jums reikia:

- Jūsų pasirinkto akvariumo su reikalingais **priedais**.
Pavyzdžiui, filtrų, oro pompų, lempų.

Kokių priedų reikės Jūsų akvariumui, pasitarkite su pardavėju.

Jei laikote žuvis, Jums dar reikia:

- grunto,
- dekoracijų,
- augalų,
- maisto žuvims,
- įrankių akvariumui valyti:
  - tinklelio,
  - **sifono**.

Sifonas yra įrankis,

kuriuo siurbiamas akvariumo dugnas.

- Žarnos ir kibiro,
- šepetėlių ir kempinių.

Žuvimis rūpinkitės taip:

- 2 kartus per dieną duokite žuvims maisto.
Duokite tiek maisto,
kiek žuvis suvalgo per 3 minutes.

- Valykite akvariumo stiklą.

- Valykite akvariumą su sifonu
ir pakeiskite dalį vandens.

Pakeiskite **20 procentų** vandens vandeniu iš čiaupo.

20 procentų yra mažiau nei pusė.

Pavyzdžiui, 20 procentų nuo 100 Eurų
yra 20 Eurų.

Vanduo iš čiaupo turi būti panašios temperatūros,
kaip vanduo akvariume.

Valykite akvariumo filtrą su vandeniu,
kurį nusiurbėte.

Kaip dažnai reikia valyti akvariumą ir keisti vandenį
priklauso nuo:

- akvariumo dydžio,
- žuvų skaičiaus,
- filtrų.

- Stebėkite vandens temperatūrą ir **pH lygį**.
pH lygis yra cheminė savybė.
pH lygis parodo, ar vanduo yra rūgštus ar nerūgštus.

Jei labai pasikeičia pH lygis arba temperatūra, žuvis gali susirgti.

Dėl žuvų priežiūros pasitarkite su veterinaru arba pardavėju.

Tekstą lengvai suprantama kalba parengė
Austėja Stratkauskaitė.

Tekstą parengti padėjo Karolina Martišiūtė.

Tekstą peržiūrėjo gydytojas veterinaras.

Tekstą redagavo Loreta Vasilevičienė.

Tekstą vertino Jurgita Buivydaitė.

Tekstą vertinti padėjo Karolina Martišiūtė.

Iliustracijų šaltiniai:

- <https://www.freepik.com/>
- <https://www.pexels.com/>
- Kai kurios nuotraukos sugeneruotos su dirbtinio intelekto įrankiu ChatGPT
- Gyvūno augintinio paso nuotrauką padarė Karolina Martišiūtė.

© European Easy-to-Read Logo:

Inclusion Europe.

Daugiau informacijos apie šį ženklą
anglų kalba galite perskaityti čia:

<https://www.inclusion europe.eu/easy-to-read/>

Tekstas parengtas remiantis šiais šaltiniais:

Jolanta Andrulaitytė, Rasa Andziukevičienė ir kiti, 2010 metai, *Viskas apie naminius gyvūnus. Gyvūnų augintojo vadovas*, Terra Publica, Kaunas.

<https://akva-prekes.lt/informacija/patarimai/kasdienine-prieziura>

<https://www.begevet.lt>

<http://registracija.lt/klausimai-ir-atsakymai>

<https://klauskveterinaro.lt>

<https://mycat.lt/15-pozymiu-kurie-gali-rodyti-kad-jusu-kate-serga>

<https://www.revivalanimal.com>

<https://www.royalcanin.com/lt/dogs>

<https://www.ruminavet.lt>

<https://www.superaugintinis.lt>

Valda Trakūnaitė, Liuda Šinkariova, Vytautas Gudonis, 2008 metai, „*Nuo bendravimo su naminiais gyvūnėliais iki terapijos: teorinis aspektas*“, Jaunųjų mokslininkų darbai 2008, nr. 4(20). Šiaulių universiteto leidykla, Šiauliai. Prieiga per internetą:

<https://hdl.handle.net/20.500.12259/39680>

<https://vetmed.lt/keliones-su-gyvunais/bendra-informacija-ir-reikalavimai/>

<https://vmvt.lrv.lt/>